

РЕШЕНИЕ

№ 2357

гр. София, 11.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 58 състав,
в публично заседание на 20.01.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Снежанка Кьосева

при участието на секретаря Зорница Димитрова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **11155** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Образувано е въз основа на Решение № 11153 от 04.11.2021г., постановено по адм. дело № 9207/2020г. по описа на Върховен административен съд на Република България, с което е отменено Решение от 09.06.2020г., постановено по адм. дело № 11197/2019г. по описа на Административен съд София-град /АССГ/ и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на същия съд, със задължителни указания по събиране на доказателства, тълкуване и прилагане на закона.

Производството е образувано по искова молба на М. Ш. и молба - уточнение, подадени чрез адв.Ю., с които срещу Националната агенция за приходите /НАП/ е предявен иск, заявен с правно основание чл.203 от АПК, вр. чл.82, ал.1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО /Общ регламент относно защитата на данните/ /GDPR/, вр. чл.39, ал.2 от ЗЗЛД, вр. чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, за присъждане на сумата в размер на 1000,00 лева, представляваща обезщетение на ищеца за причинените му неимуществени вреди, изразяващи се в притеснения, страх и опасения за възможна злоупотреба с личните му данни, станали достъпни вследствие така наречената „хакерска атака“, при която от електронните масиви на НАП неправомерно е била изтеглена информация в голям обем, съдържаща множество лични данни на български граждани, съобщение, за

която е било публикувано от медиите на 15.07.2019г.

Ищецът е застъпил становище, според което отговорността на НАП в качеството ѝ на администратор на лични данни произтича от допуснати нарушения на чл.24 и чл.32 от GDPR, чл.59, ал.1 от ЗЗЛД и чл.45, ал.1, т.6 от ЗЗЛД, тъй като не е обработила личните данни по начин, който да гарантира подходящо ниво на сигурност като се приложат подходящи технологии и организационни мерки; чл.64 от ЗЗЛД; че не е изпълнено задължението за извършване на оценка на въздействието на предвидените операции по обработване на личните данни върху тяхната защита; чл.66, ал.1 и, ал.2 от ЗЗЛД; чл.67 и чл.68 от ЗЗЛД.

Претендира се и присъждане на законната лихва върху сумата на обезщетението, считано от 15.07.2019г. до окончателното ѝ изплащане.

В съдебно заседание ищецът не се явява и не се представлява.

Ответникът чрез юрк.Т. в съдебно заседание, счита, че НАП като администратор на лични данни е предприел всички технически и организационни мерки за обработването на лични данни. Подчертава, че течът на данни е следствие на престъпно деяние, независимо от НАП. В тази връзка моли исковата претенция да бъде отхвърлена. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура намира исковата молба за неоснователна и недоказана.

Съдът, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, прие за установено следното от фактическа и правна страна:

Исковете са допустими. Исковата молба отговаря на всички формални изисквания на чл.127 и чл.128 от ГПК. Правото на обезщетение се упражнява по правилата на чл.203 и сл. от АПК, и тъй като администраторът на лични данни е и административен орган и съобразно тези по ЗОДОВ. Разпоредбата на чл.39 от ЗЗЛД не създава специален начин на обезщетение по смисъла на чл.8, ал.3 от ЗОДОВ.

Разгледан по същество, искът за обезщетение е частично основателен.

Предявеният иск е с правно основание чл.79, ал.1, чл.82, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, във връзка с чл.39 от ЗЗЛД, чл.203 от АПК, във вр. чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Предвид качеството на администратора на лични данни – специализиран държавен орган към министъра на финансите за установяване, обезпечаване и събиране на публични вземания и определени със закон частни държавни вземания /чл.2, ал.1 от ЗНАП/, правото да се претендира обезщетение за причинените вреди, се упражнява чрез предявяване на осъдителен иск, подлежащ на разглеждане от административните съдилища по реда на АПК, с препращане за неуредените въпроси към ЗОДОВ и ГПК. Предмет на проверка е установяването дали актът, действието или бездействието на администратора, е съответно на Регламент (ЕС) 2016/679. За да е основателен предявеният иск за обезщетение предвид разпоредбата на чл.82 от ОРЗД следва да са налице следните предпоставки: 1.нарушаване на правата на субекта на данни по Регламент (ЕС) 2016/679 в резултат на обработване на личните му данни, което не е в съответствие с регламента; 2.причинена материална или нематериална вреда; 3.причинна връзка между нарушението на правата по регламента и причинената вреда.

Съгласно чл.8, §1 от Хартата на основните права на Европейския съюз /ХОПЕС/ всеки има право на защита на неговите лични данни. С разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 са предвидени задължения за администраторите на лични данни и обработващите лични данни да осигурят необходимата защита на тези данни, така че

да се гарантира тяхното законосъобразно обработване, в съответствие с принципите, определени в чл.5 от ОРЗД. Чл. 24 и 32 от Регламент (ЕС) 2016/679, и чл. 59 от ЗЗЛД задължават администратора на лични данни, в случая НАП, да вземе подходящите технически и организационни мерки, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че обработването се извършва в съответствие с регламента и със закона.

Според чл.82, параграф 3 от ОРЗД администраторът или обработващият лични данни се освобождава от отговорност съгласно параграф 2, ако докаже, че по никакъв начин не е отговорен за събитието, причинило вредата. Тежестта да докаже, че са взети подходящите организационни и технически мерки, е на администратора/обработващия, а не на лицето, което твърди, че в резултат на липсата на такива мерки, е претърпяло вреда. Администраторът/обработващият следва да установи по несъмнен начин, че е предприел подходящите и ефективни организационни и технически мерки, така че по никакъв начин не е отговорен за изтичането на личните данни на ищеца в интернет пространството, в резултат на извършения неправомерен пробив в информационната система на НАП.

В съображение 74 от ОРЗД е предвидено, че администраторът е длъжен да прилага подходящи и ефективни мерки и да е в състояние да докаже, че дейностите по обработването са в съответствие с този регламент, включително ефективността на мерките. Тези мерки следва да отчитат естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, както и риска за правата и свободите на физическите лица. А в съображение 146 от ОРЗД е предвидено, че администраторът или обработващият лични данни следва да бъде освободен от отговорност, ако докаже, че по никакъв начин не е отговорен за вредите.

След оповестяване и узнаване за неотторизирания достъп, на основание чл.22 от Регламента, НАП незабавно е уведомила за случая КЗЛД с писмо. Страните не спорят, че са предприети мерки за незабавно уведомяване на обществеността чрез онлайн и други медии, както и са предприети мерки за преустановяване на нерегламентирания достъп. Следователно са спазени разпоредбите на чл.33 и чл.34 от Регламента, като е проведено предписаното в тях уведомяване. Налице е уведомяване както на компетентните органи – КЗЛД, Прокуратура и МВР, така и на обществеността.

По делото от ищеца е представена справка от НАП за неправомерно разпространени негови лични данни. Уточнени са и данните, които се твърди, че са „изтекли“ за лицето – ЛНЧ и имена, адрес, номер на документ за самоличност, данни за доходите на ищеца. Изложеното обосновава извод, че ищецът доказва наличието на нарушено негово право – на защита на личните му данни от администратора на тези лични данни, което право е накърнено от неправомерния достъп до същите и разпространяването им в интернет пространството.

Приложени са доказателства, че към 15.07.2019г. в НАП са разработени и утвърдени документи, както следва: Издадена е Заповед № ЗЦУ-746/25.05.2018 г. на изпълнителния директор на НАП, с което е утвърдена политика по защита на личните данни в НАП. Утвърдена е Политика по информационна сигурност на НАП, версия 3.0 от м. май 2016, както и Инструкция № 2/08.05.2019г. за мерките и средствата за защита на личните данни, обработвани в НАП и реда за движение на преписки и заявяване на регистри. Като приложение № 1, към чл. 24, ал.2 от Инструкцията, служителите на НАП попълват декларация за това, че ще пазят в тайна личните данни на трети лица, станали им известни при изпълнение на служебните им задължения, няма да ги разпространяват и да ги използват за други цели, освен за прякото

изпълнение на служебните им задължения. Със Заповед № ЗЦУ-586/30.04.2014 г. на изпълнителния директор на НАП е наредено да се внедри С. по стандарт БДС ISO/IEC 27001:2006 в НАП. Изработена е Методика за оценка на риска, версия 1, към м. декември 2015г. Със Заповед № ЗЦУ-1436/15.10.2018г. на изпълнителния директор на НАП са утвърдени „Указания за разработване, попълване и/или зареждане с данни на образци на документи и приложения, утвърдени на основание чл. 10, ал.1, т.5 и т.7 ЗНАП“, „Указания за обозначаване и работа с информация“, „Указания за попълване на образци на процедура“, „Указания за попълване на образца на инструкция“ и др. Разработена е процедура за оценка на риска за информационната сигурност, утвърден е списък на видовете операции по обработване на лични данни, за които се изисква извършване на оценка на въздействието върху защитата на данните, съгласно чл.35, пар.4 от Регламент /ЕС/ 2016/679.

Представените писмени доказателства доказват вземането на организационни мерки от страна на НАП, назад във времето. Същевременно липсват доказателства, от които да се направи извод, че тези организационни мерки са подходящи, за да гарантират защита на данните, както и че същите са актуализирани. С наличните доказателства не може да се установи, че предприетите организационни мерки, са били в такава степен подходящи и ефективни, че да гарантират обработването на личните данни в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679. Ответникът не сочи и взетите конкретни технически мерки за защита на личните данни, които обработва, от неправилен достъп.НАП е разбрала за неправилен достъп от публикации в медиите, поради което следва логичния извод, че взетите мерки, установени с представените писмени доказателства не гарантират, че администраторът следи за неправилен достъп и при наличието на такъв, разбира своевременно за това. Следователно мерките са недостатъчни и неподходящи. Предприетите от ответника действия след „изтичането“ на данните също не доказват ефективност на взетите мерки. Действително която й да е информационна система не може да бъде напълно защитена от хакерски атаки, но в случая администраторът на лични данни не сочи взети подходящи мерки за защита на личните данни, които обработва.

Предвид установеното накърнено право на ищеца от неправилен достъп до личните му данни и разпространяването им в интернет пространството и липсата на доказателства, установяващи, че ответникът по никакъв начин не е отговорен за вредите, следва да се приеме, че първата предпоставка за уважаване на иска за обезщетение е налице.

Администраторът или обработващият лични данни следва да обезщети всички вреди, които дадено лице може да претърпи в резултат на обработване на данни, което нарушава настоящия регламент/съображение 146 от ОРЗД/Преживените неимуществени вреди не могат да се предполагат. Не може да се приеме, че в резултат на неправилен достъп до лични данни, поради бездействието на администратора за предприемането на подходящите и ефективни организационни и технически мерки такива вреди винаги настъпват.

Със събраните при предходното разглеждане на делото гласни доказателства се установява, че ищецът действително е преживял твърдените от него негативни емоции, резултат от нарушението на регламента. Разпитаният в съдебно заседание свидетел е свидетелствал, че след като М. разбрала, че нейни лични данни са неправомерно разкрити споделила, че се притеснява, че може да се случат всякакви злоупотреби.По принцип била социално контактна, но след изтичане на данните

започнала да се изолира. Показанията са последователни и ясни. Отражават лични и непосредствени възприятия на свидетеля за поведението на ищеца. Негативните емоции са пряка последица от нерегламентирания достъп до данните и са в резултат от нарушаването на сигурността им.

Предвид изложеното съдът приема, че е налице и втората предпоставка за уважаване на предявения иск.

Налице е и третата предпоставка - причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и причинената неимуществена вреда. Ответникът чрез бездействие за вземане на подходящи технически и организационни мерки не е изпълнил по подходящ начин задължението си да гарантира сигурността на личните данни на физическите лица, и това е в пряка причинна връзка с негативните преживявания на ищеца. Ако ответникът не беше допуснал неправомерния достъп до личните данни, ищецът не би преживял негативните емоции. Пряката причинна връзка между противоправното бездействие на ответника и настъпилата за ищеца вреда не се прекъсва от начина, по който той е узнал за неправомерния достъп.

Съдът като взе предвид разпоредбата на чл.52 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/, прие, че на ищеца следва да се присъди обезщетение по справедливост в размер на 300,00 лв. Този размер съответства на характера и тежестта на претърпените вреди, тяхната продължителност и неблагоприятното им отражение в личната сфера на М.Ш.. Определяйки размера на обезщетението съдът взе предвид и възрастта на ищеца, стандартът на живот в страната и размерът на минималната работна заплата към момента на узнаване за неправомерния достъп до личните данни – 15.07.2019г. Обезщетението се дължи за периода от 15.07.2019г. до 16.09.2019г./датата на подаване на исковата молба/, ведно със законната лихва върху размера на обезщетението - сумата 300,00 лв., считано от 16.09.2019г.

Исковите за размера на обезщетението над 300,00 лв. до 1000,00 лв. и за законната лихва върху този размер /разликата/ са неоснователни и недоказани.

С оглед изхода на спора основателна е претенцията на ищеца за разноски в размер на 10,00 лв. за внесена държавна такса.

Представени са доказателства за осъществена правна помощ при условията на чл.38 от Закона за адвокатурата и е направено искане за заплащане на адвокатско възнаграждение на адвоката осъществил безплатна правна помощ - адв. Ю.. На основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ същото следва да се определи съразмерно с уважената част на иска, а именно в размер на 90 лв..

Ответникът също е претендирал присъждане на разноски. Искането е основателно за 70,00 лв. юрисконсултско възнаграждение съразмерно с отхвърлената част от иска.

Така мотивиран, СЪДЪТ

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Националната агенция за приходите по иск, с правно основание чл.79, параграф 1 и чл.82, параграф 1 от Общия регламент относно защитата на данните да заплати на М. Ш., с ЛНЧ [ЕГН], с адрес в [населено място], сума в размер на 300,00 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди за периода 15.07.2019г. - 16.09.2019г., настъпили в резултат на незаконосъобразно бездействие от страна на Национална агенция за приходите, изразяващо се в неизпълнение в достатъчна степен на задължения по чл.59, ал.1 от Закона за защита на личните данни и по чл.24 и чл.32

от Общия регламент относно защитата на данните, да гарантира достатъчно ниво на сигурност на обработваните от него лични данни на М. Ш., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба – 16.09.2019г. до окончателното ѝ изплащане, като за разликата над 300,00 лева до пълния предявен размер от 1000,00 лева, ведно със законната лихва върху разликата, отхвърля предявените искове като неоснователни.

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите да заплати на М. Ш., с ЛНЧ [ЕГН], с адрес в [населено място] сума в размер на 10,00 лева, разноски по делото.

ОСЪЖДА М. Ш., с ЛНЧ [ЕГН], с адрес в [населено място], да заплати на Националната агенция за приходите сумата от 70,00 лева, разноски по делото.

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите да заплати на адв. С. Ю. сума в размер на 90,00 лева, адвокатско възнаграждение

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: